

SLOVENSKI TEDNIK

Leto - Año VI. No. 286

"EL SEMANARIO ESLOVENO"

Cena 10 cent.

Uredništvo in upravnništvo

U. T. 59 - 3667 Calle ANASCO 2322

Buenos Aires, 29 decembra 1934

Varočnina za pol leta \$ arg. 3.—; celo

leto \$ 5.—; Inozemstvo Dolar 2.—

Líst izhaja ob sobotah štirikrat mesečno

CORREO
Argentino

TARIFA REDUCIDA

FRANQUEO PAGADO

Concesión 1551

OB KONCU LETA

Ob koncu leta smo. Če vržemo le bežen pogled v preteklo leto, jih bo najbrže malo, ki bi si ne želeli lepše prihodnosti. Dosegli in užili nismo tistega, kot smo pričakovali v začetku leta in bomo morda naivno pričakovali tudi v začetku tega leta, brez da bi prej pomislili, da nam usodo odmerjajo tisti, ki so naši največji sovražniki in sploh sovražniki delavnega ljudstva celega sveta.

Na vseh koncih in krajih vidimo oboroževanje ter hujskanje narodov za krvavi ples. Industrija orožja in municiona cvete kot še nikoli. Ko so pacifisti v Angliji in Franciji zahtevali naj se vsaj privatna industrija kemije za uničevanje ljudi prepove, se to ni zgodilo. Tudi v Združenih državah imamo odbor, ki razkrinkuje moralne industrije, pozitivnega pa se ni in se ne bo nič doseglo, dokler ne zaplaha veter od druge strani...

Proračuni držav so višji za oboroževanje, kakor za šolstvo. Vzgoja mladine je nacionalni šovinizem, da postaja na ta način že predno se dobro zavé. modern suženj privatnega kapitala. Italijanskemu fašizmu se je posrečilo zaslužiti, ne le telesno temveč tudi duševno, italijanskega človeka in predvsem mladino. Temu vzorcu skušajo slediti tudi druge države v tej ali oni obliki.

Svetovno gospodarstvo se zviija v krčih agonije. Skrahiran kapitalistični sistem ne služi več, ker je vedno manj ljudi, ki bi hoteli biti hlapeci. Ljudstvo zahteva enakopravnost, pravico in človeka vredno življenje za vseh.

V tem svetovnem kaosu se pojavljajo razni rešeniki, večinoma poslanih od ljudi, ki se jim je dosedaj na račun človeške nevednosti dobro godilo. Italijansko ljudstvo je osrečeno z rešenikom Mussolinijem. Kako se je počutili pod Mussolinijevo négo, krvavo občuti italijansko ljudstvo na svoji koži in še prav posebno pa Primorci. Podobno se godi ljudstvu tudi v drugih državah, kjer mora prenašati vso težo kapitalistične diktature.

Interesi velesil, za katerimi se skriva privatni kapital, se z vso silo križa v podonavju in na Balkanu. Ti interesi so zahtevali dve odločilni žrtvi, avstrijskega katoliškega diktatorja Dollfussa in jugoslovanske kralja Aleksandra. Če se zaenkrat še ni posrečilo zanetiti ogenj, ne od ene in ne od druge strani, se ga bo poizkusilo drugič, na kak način je postranska stvar.

Podonavske države so kot nekake predstražnice velesil. Balkan pa jim je bil doslej molzna krava, ki pa je pričela brcati in dajati vedno manj mleka tujcem, pač pa toliko več domačemu prebivalstvu ki jo tudi redi. Z drugo besedo, balkanski narodi ustajajo z lastno močjo in če bi resnično vstali se tega bojijo tisti, ki so doslej tako lepo v miru molzli prirodna bogastva balkanskih dežel. Sicer voditelji balkanskih narodov še vedno bolj služijo

tujim interesom kakor domačim, vendar se narodi četudi počasi, prebujajo.

Jugoslavija je največja velesila na Balkanu. Zato ni nič čudnega če se velesile poganjajo za njeno prijateljstvo, pravzaprav, da bi se na njen račun kolikor mogoče okoristile. Diktatura kralja Aleksandra je bila naklonjena Franciji. Seveda to ni bilo vseč Mussoliniju in je skrbel za notranje intrige, kar mu je bilo lahko, ker je s svojim netaktičnim postopanjem napram Hrvatom in Slovincem k temu mogla vlada sama, in dobijo se še ljuče, denar izdajajo lastni narod. Diktatura kralja je bila pravzaprav diktatura srbskih magnatov, ki so pod krinko pansrbrstva s silo hoteli vkloniti Hrvate in Slovence in slednjič so jim bili Srbi samo orodje, da so z njimi strahovali

SREČNO IN VESELO

NOVO LETO

želi vsem sotrudnikom, naročnicam in naročnikom ter cenj. čitateljem Uredništvo in Upravnništvo "Slovenskega tednika".

ostale. Tisti, ki so ubili Radiča, so slednjič indirektno pripomogli tudi k umoru kralja. Upajmo, da bo po teh žalostnih izkušniah Jugoslovanskemu narodu zasijala lepša prihodnost.

Avstrija, ki po naravnem zakonu spada k Nemčiji, sta oba Rima poskrbela, da se to ni zgodilo. V tej bitki obeh Rimov in Berlina je padel Dollfuss. Menda katoličani zbirajo gradivo, da bi ga proglasili za svetnika, vendar ne vemo, če njegova dobra dela odtehtajo grozovitosti, ki jih je uprizoril nad socialisti v februarski revoluciji.

Španski narod se tudi na lastnih tleh bije za svobodo. Dosegli so še bore malo in tudi najbrž še ne bodo tako hitro, ker Španci vse preveč verujejo, da bo že Bog poskrbel, da bo enkrat drugače in v tej veri že dolga stoletja umirajo. Španski narod je v bistvu katoliški in se ne zaveda izreka ki pravi: Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal. S tem je povedano vse, ampak kapitalistom pride tudi vera prav, kadar se gre za ohraniti njih koristi. Če bi se Kristus še enkrat rodil in bi videl kaj vse v njegovem imenu počeno, bi se raziokal še drugače kot se je takrat nad Jeruzalemom in najbrž bi vzel bič ter razgnal razne menjalce in mešetarje.

Francija se je kot za stavo skozi celo leto oboroževala in vse to kot zatrjuje, samo zaradi ljubega miru. Francozi so mnenja, da če bi Nemci ne imeli strah pred njo, bi že zaropotalo. Mi pa kot nepristranski opazovalci vidimo, da se v mnogih ozirih tudi Nemcem dela krivico. Vojsko so sicer izgubili, da pa bodo ostali kot talci velesil, bi bilo nespametno pričakovati. Pri zaključku leta opazamo, da se odnošaji med Francijo in Nemčijo boljšajo.

Značilno je, da vsaka francoska vlada skuša biti kar najbolj demokratična. K temu je neposredno sili železen oklep, ki ga tvori pariško delavstvo. V aferi Staviskega smo imeli priliko opazovati, odločen nestop delavstva. V imena francoski narod več blagostanja kakor drugi narodi, to pa zato, ker francoski kapitalisti iščejo interesov zupa. na Balkanu in v Afriki. Ko pa jih bodo balkanci in afrikanci pognali iz svojih zelnikov, se bodo skušali vsesti na hrbet domačega ljudstva, če ne bodo ti bolj pametni kot so danes balkanci in afrikanci.

Na daljem vzhoču tudi ni miru. Japonski imperij se sistematično razteza v Mandžurijo. Tisoči vojakov umirajo za koristi posameznikov. narod v celoti pa je tudi tam beden.

Nič drugačno sliko nam ne nudita Bolivija in Paragvaj, kjer cvet mladeničev že štiri leta umira v Chacu v blaznem bratomorstvu za tuje koristi. Tudi no drugih državah srednje Amerike se narod huni, ker v danih razmerah mu je življenje neznosno.

Evropski kapitalisti so se vsesali kot klop v podonavje in na Balkan. Japonski imperij bi se rad zaril v kitajska in ruska ozemlja. Severno ameriški in angleški kapitalistični trusti pa imajo v oblasti Srednjo Ameriko.

Po vsem svetu pa se sliši samo eno pesem, kriza, kriza, brezposelnost in dajte nam kruha.

Vkljub vsemu pa ne smemo biti malodušni ter obupavati. Za dežjem mora solnce priti. Veter pride ter prežene oblake in blagodejni solnčni žarki bodo kot še nikoli lili na zemljo.

Tak veter, da bo pregnal oblake, ki zakrivajo našo prihodnost, mora biti naš razum, da bomo spoznali, da brez pravične socialne prevredbe na svetu nemoremo pričakovati boljših časov. Delati moramo na to, da bo zavel med narodi duh prijateljstva, skupnega gospodarskega in kulturnega napredka. Ne smemo misliti, da smo v tej borbi za naše pravice in pravice vsega človeštva osamljeni. Ljudstvo vseh narodov je enotnega mnenja: Hočemo življenje na podlagi družabne pravičnosti, ki bo vredno današnje civilizacije. Da pa bomo to dosegli, moramo v tem smislu tudi delati.

DR. MAČEK IZPUŠČEN

Hitro ko je nova vlada Jevtiča nastopila je izdala dekret z podpisom regenta Pavla, da se Dr. Vladimir Maček, naslednik Stjepana Radiča izpusti iz zapora kjer bi moral še eno leto preživeti. Ta prvi korak nove vlade je ugodno vplival na državljane kraljevine Jugoslavije.

AVSTRIJSKA ZAVIVANJA

Vsled overovljenja glede marseilskega umora, češko in jugoslovansko časopisje napada avstrijskega polkovnika Adama, komisarja za propagando, da je tudi imenovani vpleten v to afero ker je par dni pred atentatom obdržal konferenco s znanim Perčevićem in Antulovićem ki so zagriženi pristaši Habsburžanov. Perčević je bil celo do pred kratkim v preiskovalnem zaporu na zahtevo francoske policije.

Zagriženost in neslovansko mišljenje Perčevića se najbolj zrcali v neki izjavi ki jo je te dni dal, imenujoč Gavrila Principa za razbojnika in Habsburžana Franca Ferdinanda za mučenika.

NAMENI Z UMOROM KIROVA

Nikolajev atentator Kirova je izjavil pred sodiščem, da je bil umor Kirova znamenje za širšo teroristično akcijo, katera je imela namen s silo odstraniti današnje voditelje Stalina, Molotova in Koganoviča ter jih nadomestiti z Trotekijem, Zinovievem in Kame

Imenovani je v svojem zaslišanju dostavil, da se je pogajal z nekim tujim konzulatom, da bi neka tuja država z orožjem intervenirala v slučaju izbruha protirevolucije, ter da je dobil od istega konzulata 6000 rublov za umor Kirova. Istotako se je ponudil ta konzulat, posredovati oziroma držati zvezo med Trockijem in teroristi v Leningradu, katerih najbolj vidni so bili Nikolaiev, Juskin, Zvezdov in Antonov.

DOGODKI V RUSIJI

Smrt Kirova je odgrnila zastor zakulisnih bojov v ruski komunistični stranki. Takozvani Trockisti so po uradnih vesteh sodeč pripravljali revolucijo z fašističnim programom, podprti najbrže od Nemcev. Vlada si je naredila nalogo izrebiti do korenin ta pojav.

V Sovjetih udružena ukrajinska republika je pa naslovila na Zvezo narodov protest proti drakoničnim naredbam moskovske vlade.

REICHSWEHR PROTI NACIJEM

Francoska poročila glede notranjih zapletljivostev v Nemčiji, slikajo tamkajšnji položaj v jako temnih barvah. Žrtve, ki jih je Hitler 30. junija t. l. daroval Reichswehru, niso bile dovoljne. Požrešni moloči plutokracije in nemškega plemstva zahteva nove. Znano je, da nemška redna vojaška sila ima še vedno za poveljnika in večino oficirskega zbora sinove plemstva in veleindustričev, kateri razumljivo vlečejo na stran te takozvane kaste, ki jo imenujejo tudi Junkerji, medtem ko so čete delavskih slojev in malomeščanov, kateri so narodnih socialistov sestavljene in vodjene od podpirali Hitlerja, vsled takorekoč socialističnega programa, ki ga je ta le obliubil, dokler ni dosegel vrhovno vodstvo. Sicer je v začetku skušal vpeljavati svoj program, toda ga je izpeljal le v točki progona judov in levičarjev, medtem ko je vse drugo le začel in kmalu preuredil. Spori se vsled tega nadaljuje in izgleda, da bo kmalu prišlo do katastrofe, katera bo lahko imela usodepolne posledice za nemško ljudstvo.

VELIČASTNA BOŽIČNICA V BETLEHEM-SKI CERKVI

Kakor še nikoli, je letošnji cerkveni obred na mestu kjer legenda pripisuje prihod Jezusa

Kristusa na ta svet, bil obdržan v razkošnem sijaju in obiskan od tisočev in tisočev vseh mogočih krščanskih ver. Kakor znano je razdeljena cerkev rojstva v toliko oddelkov kolikor imamo krščanskih ver. Vsaka skupina je okrasila svoj oždek kar najbolje, armenska, ki je v teh krajih najbogatejša je prekosila v sijaju in bogastvu vse druge.

Na ta dan kakor rečeno so priromali v mesto Betlehem tisoči in tisoči, da vidiijo ono sveto mesto, toda pretežna večina se je morala zadovoljiti le od daleč gledati ono duplino, ker v nji je prostora samo za 6 oseb.

Da je ravno letos izpadla božičnica tako sijajno je glavni vzrok modernizacija transportnih sredstev in novo zgrajena cesta ki je omogočila raznim avtomobilnim vozilom dospeti v Betlehem medtem ko se je moralo še lani iti tja peš, ali na hrotu kakega živinčeta. Cerkevna svečanost je bila oddana potom radija v vse dele sveta.

Istotako sijajno se je vršila božičnica v sešnanjskega poglavarja katoliške cerkve v Rimu.

PRIBLIŽA SE OBRAČUN

Kdor presoja poteze Italije, oziroma njene vodje Mussolinija, v teh zadnjih mesecih mora si ustvariti sliko, da je položaj Italije, boljše rečeno fašistične nadvlade postal neizdržen. Najjasno kaže to katastrofalno ekonomsko stanje države in državljanov. Ni to mogoče neki program, ki ga hočejo fašistični državniki izpeljati, z njihovimi novotarijami, posebno pri oni tako razbohnani korporaciji, sila nevzdržljivega položaja se skriva za onimi korporacijami in drugimi takimi urdebami zadnjih dni, s katerimi se hoče saj še za nekaj časa zamašiti vedno z nova pokazujoče se poteškoče v državnih in privatnih financah.

Kakor navadno pri silovladah se tudi Mussolini pripravlja, predno bi se pogrēznil, iskati zadnje rešitev v kakem zunanjem zapletljaju. Takorekoč se je ugotovilo, da večina zadnjih pretresljivostev ki jih je doživela Evropa imajo posledno ali neposredno svoj izvor v potapljanju se Rimu, celo, ne bomo mnogo grešili ako navedemo oboji Rim. Ker so si gospodje iz Vatikana precej na jasnem, da bi padee Mussolinijeva silovlada, znal doprinesiti tudi njima velike poteškoče.

Toda civilizirani svet, se z vsemi silami brani upoštevati provokacije Mussolinijevih mahinacij, poznavajoč, da jih ta povzroča le iz obupa. Dosedaj se je modrim državnikom posrečilo, vsako tako mahinacijo zajezi, da ni povzročila željeni požar. Toda Mussolini neti dalje in išče vedno nova žarišča v svojo eksplozijo, v zadnjem tednu beležimo, abesinski incident, ogrožanje turško-maloazijske obale in vpad Albancev na grško ozemlje, upajmo, da tudi to mu ne bo dosti koristilo.

Naj dela in misli kakor se mu zljubi, toda železni zakoni gospodarstva, ga bodo slej ali prej zadušili, žalibog pri tem bo moral trpeti celi italijanski narod in tudi naši dragi v domovini, k tere je nesrečna usoda vključila v to državo.

OKNO V SVET

Lisbona. Portugalska. Aretirali so tukaj dve osebi Rusa Liski in Francoza Gall, kateri so zbežali iz francoskih zaporov Vražjega otoka. Francoska policija zahteva njih izročitev, ker so baje osumljeni, da so leta 1930 sekvestrirali znanega carskega generala Kutjepova v Parizu, od katerega časa ni več sledu o njem. Kutjepov je bil duševni vodja ruskih emigrantov.

EN IMPERIAL

Mayo

ZADOVOLI TUDI NAJDELIKATNEJSI OKUS

NUEVA
CERVECERIA ARGENTINA S. A.

SALADILLO 2275 - BUENOS AIRES
ORO ARGENTINO EVOLUCIONANDO DENTRO DE FRONTERAS ARGENTINAS

Atena. Ministru vojske Kondylisu je bil poslan zavojček v katerem je bila knjiga v angleškem jeziku, pri odpretu knjige, pa so zagledali v notranjosti knjige peklenški stroj, ki pa k sreči ni eksplodiral.

London. Tukajšnji "Daily Express" poroča, da so oblasti v Moskvi in Leningradu aretirale 43 večkov od 14—16 let kateri so baje komplotirali proti državi po naročilu Zinovieva.

Berlin. Aretirali so človeka kateri se je hotel vplaziti v palačo vojnega ministerstva in sicer iz strehe. Izdali so ga zvonce, ki so vsepovsod postavljeni. Obiasti drže tajnost glede imena in vzroka, ki ga je imel ta drzneš.

Rim. Pri svečanem voščilu kardinalev za Božič papežu, je isti se zahvalil v daljšem govoru v katerem se je več problemov dotaknil, glavni razumljivo glede velike nevarnosti vojske. Zaključil je svoj govor z besedami: "Razprši Bog vse narode, ki hočejo vojsko. Mi hočemo mir. Mir — mir — mir."

Tržič (Monfalcon). V podmornici "Fratelli Banaiera", je nastala eksplozija. Beležijo 1 mrtvega in osem ranjenih

Rim. Prebivalstvo Italije je štel 30. novembra 43.069.000 glasom statistike izračunane od statističnega urača.

Trst. Rimski apelacijski dvor je zavrnil razsodbo tržaškega sodišča s katero se je nekega Marja Bregant obsodilo na smrt, ker je ubil eno ženo v svrhu roba. Vršila se bo nova razprava v Vienu.

Paris. Pietri minister vojne mornarice je izjavil, da Francija more v bodočih letih, znatno pospešiti gradnjo vojnih ladij, ker je precej zaostala posebno vesled novih nemških križark, ki so sicer majhne ali drugače silnejše v delokrogu.

Harbin. Ruska vojska je pustila postojanko Hsuning na reki Wshokuo, s tem je odstranjena nevarnost kakega incidenta z Mančukuo.

V Kavrovsku so sovjetske oblasti aretirale japonskega oficirja, ki je fotografiral obmeje okraje na ruski strani.

Hamilton. Kanada. Internacionalni brzovlak ki vozi iz Chicaga v Montreal je zadel na postaji Dundas na mrtvi progi stoječi izletniški vlak ter razbil dva zadnja voza. Trčenje je zahtevalo 15 človeških žrtvi in 20 ranjenih.

Rim. Poročajo iz Vatikana, da je Sv. oče imel letos najtežje leto od svojega imenovanja. Sicer še vedno dobro nosi svojih 77 let, ter redno hodi na izprehode po svojih vrtilih, toda v avtomobilu. Zadnji uradni akti tega leta so bili podelitev visoke dekoracije generalu Justu in min. zunanjih zadev Saavedra Lamas, ter povišanje v markize nekaterih dam argentinske družbe.

Berlin. Francoski in nemški bojovníki si prizadevajo izboljšati odnose med tema narodoma. Govori se, da se bo delovalo na tem da Hitler spremeni nekatere odstavke svoje knjige "Mein Kampf", moja borba, ki so naperjene proti Franciji. Bivši francoski minister Cot je tudi izjavil, da se bo prišlo v prihodnjem le-

tu, do dobrih odnosov med Francijo in Nemčijo.

Saarbruck. Na Božič so krožile vesti pretepov med italjanskimi in angleškimi vojaki mednarodne okupacijske vojske, katere pa je ljudska govornica spremenila v strašne poboje. Edinole so obdržali Italjani enega pijanega Angleža, ki ni znal več kam domov in se celo ni spomnil več lastnega imena.

Paris. Zbornica namerava izdati postavo s katero bi se fašistična društva "Jeunesse Patriotes" in "Solidarité Française" razpustila. Ta društva pa pretijo poslancem, da bodo v tem slučaju z vsemi sredstvi in tajno preprečila njih bodočo izvolitev.

Solun. Policija je vdrla v tovarno stavkujočih in vse aretirala. Posebno je šlo to lahko ker večina ni že več dni jedla vsled tega so bili brez moči se zoperstaviti.

Izjavili so, da je bilo ustanovljeno komunistino sodišče med stavkujočimi, ki je kaznovalo vsakega, ki bi se hotel udati.

Madrid. Companys bivši predsednik katalonske generalite bo v kratkem sojen v Madridu. Razpravlja se še pred katerim sodiščem se ga ima soditi.

New York. Letošnji Božič se je jako veselo obhajal, kakor že dolgo let ne. Toda tudi nesreč ni bilo toliko že dolgo časa kot v tem dnevu. Nič manj kot 214 mrtvih beležijo za razne nesreče potom avtov, umorov, požigov, potopljenih in padcev aeroplanov.

Chaco. Letošnji Božič na paraguajsko-bolivijanski fronti ni ustavi operacije. Paraguajci nadaljujejo z napadi v sektorju Karandayti, katere Bolivijanci baje dosedaj uspešno odbivajo. Paraguajski vojni minister pa je izjavil, da bo kmalu konec te vojske, se razume s popolno zmago Paragvaya.

Rim. Federacija poljedelcev je darovala 31 milijonov lir za brezposelne deloma v denarju in deloma v živilih. Po svoti računajoč bo malo zalegla in se lahko beleži kot neuspeh, vzlic ogromne propagande, ki so jo delali.

ARGENTINSKE VESTI

ARGENTINSKA IMPORTNA IN EKSPORTNA TRGOVINA

Statistični urad je izdal sledeče beležke glede te trgovine. V zadnjih 11 mesecih je znašala vrednost te trgovine 2.334 milijonov pesov, lani 1.917 milj. m.n. Importiralo se je za 1.016 milj. eksportiralo za 1.318 milj. Lani importiralo za 814 milj. eksportiralo za 1.002½ milj.

Letošnji import za živila je padel za 24%, tobak za 4.4%, pijače za 30%. Povišal se je import za papirnate izdelke za 8.2%, tkanin za 2%, železo in izdelki za 20%, mašine in vozila za 68%. Zadnja postavka je posebno značilna, ker je bila še v začetku leta pod normalo.

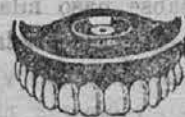
SODIŠČA V BARJIH

Kakor znano s prvim prihodnjega leta se spremenijo današnja barjska sodišča imenovana Juzgado de Paz, v prava sodišča. Dosedaj so vodili ta sodišča ljudje brez pravnih študij, medtem ko bo sedaj povsod pravi sodnik nastavljen, ki bo imel pravico razsodbo v civilnih in trgovskih pravnih, ki ne presegajo svote od 2000 pesov.

Namen je ta sodišča združiti od več barjov skupaj, toda ker sodna oblast ni še mogla dobiti za to odgovarjajoče stavbe, bodo začasno ti sodniki naprej uradovali v današnjih prostorih raznih Juzgadov de Paz.

CLINICA DENTAL DEL PLATA

Dr. Carlos Ch. Lalanne

Spezialni aparati za perforacije paladarja. Zlate krone 22 karatne \$ 16. — Garantirano delo. — Posvetovanja brezplačno.

CARLOS PELLEGRINI 311 esq. SARMIENTO

Sprejema vsak delavnik od 9—11.30 in od 14—18.

VI LAHKO ŽIVITE BREZ SKRBI

ČE ZAUPATE VSE VAŠE BANČNE OPERACIJE NA

Banco Holandés

SLOVENSKI ODDELEK

Centrala: Bmé. MITRE 234, Buenos Aires; Podružnica: CORRIENTES 1900

ZAKAJ?

ZATO KER, potom BANCO HOLANDES lahko nakažete Vaši družini denar VARNO, HITRO in z NAJMANJŠIMI STROŠKI.

ZATO KER, BANCO HOLANDES plača za Vaše hranilne vloge NAJBOLJŠE OBRESTI.

ZATO KER, pri BANCO HOLANDES lahko kupite prevozne karte za najboljše in najhitrejšo parnike, po najnižjih CENAH.

VAŠ DRUGI DOM: BANCO HOLANDES

Pridite osebno ali nam pišite — da se boste perpricali. Uradujemo od 8.30 pa do 19 ure. Ob sobotah do 12.30.

MESTNA KRONIKA

Z BRIVNO BRITVIJO

V prvih utranjih urah pretekle srede, sta se sprla na svojem domu v ulici Garibaldi 1569, 33 letni N. Delgado in 39 letni E. Gomez. V teku prepira, ki je nastal po vsej priliki radi tega, ker sta ga imela malo preveč pod klobukom, je Delgado pograbil brivno britev in z njo zadal znatno rano svojemu nasprotniku. Gomez-a so takoj prepeljali v bolnišnico, Delgada pa v zapor.

DVELETNO DEKLETCE POD TRAMVAJEM

V sredo dopoldne je vozil zmerno hitro po ulici Cevallos tramvaj družbe Anglo Argentino. Prispevši do hiše zaznamovane z številko 1218, je iz te pritekla dveletna deklica Maria Diaz ter se takorekoč znašla pod vozilom. Samo prisotnosti duha, 40 letnega motorista Antonia Cardinale se je zahvaliti, da ni dekletce našlo smrt pod vozom, kajti kakor hitro je opazil deklico na tračnicah je spustil takozvani salvavidas (rešilivljenja) in jo nanj ujel v nemalo presnečenje ljudi, ki so stali v bližini. Razen malo prask, ki jih je zadobila pri padcu je deklica ostala nepoškodovana.

DOMAČE VESTI

DOBA MALIH LJUDI

Povojska psiha ali značajnost ljudstva je v marsičem slabša od predvojske in to največ še pri mlajši medvojski generaciji. Vsekozi vrahljana družinska disciplina, ki je bila ponajveč vedno v rokah očetov je razumljivo močno precbrazila v slabše našo mladino. Trda volja in roka očetova ni mogla brzdati in ukrotiti človeku prirojeno podivljanost v njih potomcih, ker so se očetje večinoma morali žrtvovati za koristi drugih na bojnih poljanah. Mehka značajnost ženske pa ni dopustila in tudi ne dopušča danes malo strožjo vzgojo svojih otrok, tako da je mladina vojske generacije precej razbrzdana, domišljava in nekrotljiva pogreške katere večinoma, kakor rečeno, le očetova oblast ukroti.

Koliko neljubih in usodepolnih posledic povzročajo onim našim mladeničem te slabe lastnosti ni ravno potrebno posebej beležiti. Koliko več veselja in zabave bi bilo med našimi krogi, da bi ta naša mladina upoštevala gotove meje, do katerih človek lahko gre, brez da bi se obregnil ob svojem bližnjem. Koliko več članov bi imela lahko naša društva, da bi vsaki znal spoštovati svojega sorojaka in ne ga hotel vedno nadkrilovati, če ne bi šlo ravnim potom, pa potom obrekovanj, ki razumljivo slej ali prej pridejo na dan in žalosten konec je gostilniški pretep z vsemi sitnostmi, ki zahteva intervencijo varnostne oblasti.

Nič manj usodepolnih posledic imajo obrekovanja, ki se jih nepremišljeno izgovarja na račun kakega dekleta ali žene, zgolj navadno iz zdenstva, ne premišljajoč, da slej ali prej, iz ene ali druge strani občuti največ oni posledice ki take nepremišljenosti uganja. Kdaj se bodo ti naši rojaki spametovali, ker hvala Bogu jih ni mnogo, morajo preje občutiti težko roko oblasti, da se enkrat postavijo na pravilno življenjsko pot?

DRUŠTVENE VESTI

PEVCI IN PEVKE

V nedeljo, to je jutri, so zadnje vaje za Silvestrov večer. Pridite točno, da bomo vse točke še enkrat dobro izpili.

Pevovodja.

SIVESTROV VEČER

Vzpored SPD. I. za Silvestrovo je vzbudil veliko zanimanje med našimi rojaki. Toliko pevskih točk različnih kompoziciji, še ni bilo na nobeni slovenski prireditvi v Bs. Airesu.

Pričakujemo obilnega obiska ter priporočamo zlasti družinam, da pridejo dočasno in si na ta način zagotovite sedež.

Slišati lepe pesmi

in videti še druge reči,

plesati valček nocoj

kot ga že nisem koj,

grem v pondeljek ob uri devet

v ulico Alsina osemindvajsetdvaintrideset.

DAROVALI ZA BOŽIČNICO

N. N. \$ 5.—, Živec Emilio \$ 2.—, Pečenko Ivan \$ 1.—, Silvija Zega \$ 1.—, N. N. \$ 10.—. — Skupaj \$ 19.—. Od prej \$ 57.10. Torej vsega skupaj \$ 76.10.

V imenu naših malčkov se pripravljajni odbor za božičnico vsem darovalcem iskreno zahvaljuje.

Dr. J. HAHN

Ženske bolezni — Maternica — Jačnik — Prezgodnja ali zakasnjena perioda — Beli tok.

Notranje bolezni — želodec in drobovje. Gonoreja — Mehur — Obisti. Ugodno tedensko in mesečno plačevanje.

ZDRAVLJENJE Z

ULTRAVIOLETNIMI ŽARKI

Tucumán 2729, esq. Pueyrredón

Klici na dom: U. T. 47 Cuyo 7601

SPREJEMA OD 3—5 ZVEČER

NIZKE CENE

ZA TISKOVNI SKLAD

Milica Špacapan	\$ 2.—
V. K.	„ 1.—
Ivan Terčič	„ 1.—
Skupaj	\$ 4.—
Od prej	„ 73.—
Skupaj	\$ 77.—

Srečna hvala vsem. Če bodo vsi naročniki in naročnice razumeli pomen tiskovnega sklada, bomo kma u postavili list na trdnjšo podlago.

Naročnikom in čitateljem

Vsem tistim, ki je zapadla naročnina za Slovenski Tednik, ali bi se radi nanj naročili se ponovno nudi prilika na prireditvi Silvestrovega večera v ulici Alsina 2832. Naročnino lahko poravnate pri Mirkotu Peljhan ali pri uredniku.

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO L

VABI

NA VELIKO PRIREDITEV

ki se bo vršila na

Silvestrov Večer

v dvorani XX Settembre v ul. Alsina 2832 točno ob 9 uri zvečer pa do jutra.

Vspored

1. Anton Nedved. Naza v planinski raj. (meš zbor)
2. Jakob Aljaž. Vjetega ptiča tožba. (meš. zbor)
3. Flajšman. Triglav. (mešan zbor)
4. N. N. Šume vrhovi dreves. (mešan oktet)
5. Venturini. Kam? (moški zbor)
6. V. Vodopivec. Denarja ni. (moški zbor)
7. N. N. Večerni zvon. (moški zbor)
8. N. N. Dekle med rožami. (moški oktet)
9. V. Vodopivec. Jaz bi rad rudečih rož. (moški oktet)
10. V. Vodopivec. Rožmarin. (dramatični prizor s petjem)
11. S. Sardenko. Planšarica. (šaljiv prizor s planin)

Po končanem vzporedu prosta zabava in ples

IGRALA BO ORKESTRA PANCHITO.

K OBILNI UDELEŽBI VABI

ODBOR.

DOPIŠOVANJE

K SVRŠETKU

F. mnogokrat, skoroda bi se reklo vsaki-krat, prebirajoč oni našemu nežnemu spolu go-tovo jako dragi kotiček v Tedniku, imenovan "Dejliška greda", zbuja jo v bralcu nežne in otožne misli, kolikokrat človek vzdihuje, ko čuti ono tužno bolest ranjene duše, ki hrepeni po nečem, skoroda nemogoče in ne more po-macati, ker smo predaleč in loč nas nepremost-ljiva vodna ravan — Atlantskega oceana.

Zakaj, se človek vprašuje, čutimo ravno mi v toliko meri, ono veliko duševno bol, ki jo imenujemo otožnost in h kateri spada tudi do-motžje. To je težko rešljiva uganka, mnogi so že razglabljali na tem, večina je skomignila z ramami in šla preko tega čudnega čustva, ker so se raje prilagodili vsakdanjosti in vze-li stvari kot so prihajale; le nekateri globo-kejšje misleči, so prišli do zaključka, da je to neka nam usojena posebnost in jo imenovali — aima eslava, slovanska duša.

Li ta tako mehko čuteča duša se pri vseh Slovanih izraža, še najbolj pri Rusih in njih sosedih Poljakih. Naravno, da jo imamo tudi mi in se nam najbolj zreali, ravno v omenjeni Dekliški grodi, posebno pa to v zadnji številki. Človeka prijema pri čitanju onih vrstic, da bi stekel tja k onim dopisateljicam in jih začel tolažiti in srčkati, da bi pozabile saj trenutno na ono veliko bol.

Toda kako naj človek tolaži, ko je sam to-lažbe potreben, namreč mi moški. Saj vam ni potrebno na dolgo razlagati kako je z nami, merilo imamo in takorekoč najbolj žalostno — Puerto nuevo, kjer so ravno Slovani v pretežni večini. Zategadelj ve zale mladenke, dobre že-ne in matere, druge strure zabrenkajte, da za-doniho iz vaših lic veseli življenski akordi, da nas spodbujajo k vstrajnosti, vlivajte nam upa-nja k boljši bodočnosti, obljubajte nam makar raj, kakor to delajo Jembre matere s svojimi sinčki.

Brezdvoma bo tem raje vsaki prijel list v roke in se razveselil, ko bo čita, na primer, ka-ko je Tončka pokazala jezik svojemu gospo-darju, ko jo je tale hotel vščipniti, ali kako je obrnila Liza hrbet svoji godrnjavi gospodinji. Kako se je Fari našminkala, napudrala in par-fumirala, da so jo v bo elu v Mar del Plata vzeli njo za gospo, mesto polentaste prave gos-pe in sto takih dogodljajev, ki se vam doga-jajo drevno v vaših službah in ki so se vam dogo-dili tekoma življenja.

Toda je še ena straa za vzeti v premislek,

na katero ono domotožje in tržnost duše ne-pravilno deluje. Izselili smo se, n ebom tajil, večina skoro, z mislijo, se kolikor mogoče hi-tro povrnti. Zadeva pa se je drugače osuknila, kar je tudi urevno in na vse zadnje zakar nam je nova zemlja odprla tudi vrata in hočeš no-češ smo tukaj in se mamo s to mislijo spri-jaziti in pozabiti na domotožje, ker če ne bi imeli vedno oviro pred nami, ki nam ne dopu-šča onega razlaha, kateri je tu toliko potre-ber, da se človek za dobro zasidra.

Če l. kličaj človek premisli, mora priti do zaključka, da je povratek v domovino za pret. čro večino nemogoče, posebno če ima člo-vek družino. Kam naj gre ž njo, saj doma tudi rastejo družine in zemlja je vedno eia in ista in tudi negledé, ako bi se recimo, politično narodni položaji spremeni, bi bilo le pretesno za onih stitisoč Primorcev, ki so danes raz-kropljeni po svetu.

Zategadelj dragi rojaki pogum in proč z mislimi ki tlačijo nami dušo, ustanovljajte si domove, učvrstite si družine, družite se ko-likor mogoče skupaj v enem kraju in nam pri-rojena prihodnost bo sčasoma vse ovire prema-gala in v tem naj bo naš nežni spol spodbuda in steber na katerem zidajmo našo trdno bodo-čnost tu v Argentini. Postimo in pozablajmo kar je bilo in stopajmo v bodoče leto 1935, z veselimi obrazi in polni upanja na boljše čase.

S. S.

LETO 1934

Prorokovanja, ki se navadno v tem času in to že mnogo let nazaj ustanovi potom različ-nih metod, kakor na pr horoskopov, in sicer na podlagi različnih pojmovani o zvezdoznan-stvu in kretanju zvezd, so se letos skoroda po-polnoma uresničile. Tudi oni namišljeni vplivi solnčnih peg, na mrtvo in živečo naravo, so našli obilno svojopotrditvev v dogodkih, ki so se razvijali in dogajali širom naše zemeljske oble.

Od vojnih let sem nismo doživeli tolikih pre-trpljivosti na vseh mogočih poljih, kakor ravn-o v tem letu in po večini so nam bili moderni proroki vse to naprej povedali, v začetku tega nesrečnega leta 1934.

Kakor navadno, se v mrtvi naravi največ in najsilnejše spremembe dogajajo, ki vsekakor uničujejo toliko živih kakor nepremičnih jed-not. Nešteto teuričnih pojavov smo beležili to leto širom naše zemlje. Seveda so bili od po-tresnih sunkov ponajveč prizadeti kraji, ki so že prej imeli to nesrečno prvenstvo v ednakih okolnostih. Poznamo da danes tri take točke v katerih se dogajajo katastrofalne spremem-be v notranjosti naše zemlje, to bi bile v naši

bližini govorje And, srednja Japonska in ma-lajsko vodcvje in otoki, letos se je kakor zna-no v vseh teh krajih zemlja tresla in spremi-njala, zahtevajoč na tisoče in tisoče človeških in drugih žrtev. Posebno Japonska je bila zo-pet enkrat kruto udarjena. Imamo seveda tu-di manjša teurična ognjišča, ki so pokazala svojo nemirnost in to tudi v Jugoslaviji, to-da so pustila le malenkostne sledove.

M. sriskdo spravlja ta pojave v zvezo z ne-srečari ki se dogajajo v rudokopih in tudi na tem polju je žal knjižiti letos precejšnjih ne-sreč in to takorekoč v vseh kontinentih sve-ta. Največja je bila v Angliji, toda tudi Ju-go-

Srečno in veselo Novo leto želijo svoji cenjeni klijenteli sledeče tvrdke

RESTAVRACIJA "OSORIO"

Emilio Živec

Osorio 5085 — Paternal

RESTAVRACIJA IN TRGOVINA

brata Kurinčič

Trelles 1167

RESTAVRACIJA "MIRAMAR"

Josip Škodnik

Añaseo 2622 — Paternal

RESTAVRACIJA "EVROPA"

Gerbec in Furlan

Garmendia 4909 — Paternal

KEGLJIŠČE IN KROGLJIŠČE

Marjo Cigoj

Warnes 2113 — Paternal

SLOVENSKA BRIVNICA

Leopold Zavrtnik

Paz Soldan 4979 — Paternal

PICERIJA

Franc Mezgec

Warnes in Garmendia — Paternal

FOTOGRAFIJA "LA MODERNA"

S. Saslavsky

Avda. San Martin 2579

BABICA

Filomena Beneš de Bilek

Lima 1217 - Bs. Aires

SREČNO IN VESELO

NOVO LETO

želi svojim cenjenim poslovnim prijateljem

BANCO GERMANICO

DE LA AMERICA DEL SUR

L. N. ALEM 150

BUENOS AIRES

slavo je prisadilo v znani rudniški nesreči v Bosni.

Največ razburjenja in nepredvidenih dogodkov je prineslo l. 1934 nam živečim bitjem, sicer je res, da so imenovani vedeževalci tudi na tem polju precej natančno prerokovali, toda vsled takorekoč urojenega optimizma ki vlada večinoma v človeštvu, se niso vzela ta prerokovanja za resna, dejstva pa so žalibog pokazala nasprotno in prerokovanja so se skoroda do pičice uresničila.

Kdo bi bil sodil, da izberemo par primirov, od onih brezbrzihih in v... jačenje vtopljenih nacistov, da jih kruta... Hitlerja kar čez noč spravi na drugi svet, ko so bili mišljenja, da imajo oni Hitlerja v rokah. Samozavestni Dollfuss, misle, da z krvavim potlačenjem dunajskega proletariata, je že na vrhuncu in vsegamogočni gospodar avstrijske države, mu je takorekoč prijateljska roka spihnila življenje v obliki par revolverskih strelav. Strašna in junaška borba špenskega proletariata ki je zahtevala in zahteva še vedno mnogo žrtev. Drugi sličen pojav na otoku Cuba, na katerem traja boj nepretrgoma že par let. Po mnogo letih smo zopet doživeli velikansko stavko v Združenih državah sev. Amerike, ki je zbudila pozornost celoga sveta. Iz druge strani beležimo letos oni grozoten pojav vodjenja zunanje politike potom atentatov na nasprotni osebnosti, katere žrtvi beležimo, med veliko manjšimi, osebnosti svetovnega pomena, kakor bralji Aleksander, Barthou, romunski minister Duca in v zadnje ruski komisar Kirov, kateri so brezdvoma padli na povelje raznih... zmov.

Vojsko letos knjižimo sicer samo pri naših sosedih Paragvayu in Boliviji, toda mnogokrat se je šlo za las, da niso v drugih delih sveta izbruhnile. Največja nevarnost in ki je mesece in mesece trajala je bila na skrajnem Vzhodu na mejah Rusije in od Japoncev ustanovljene Mančurije, to la nič manj nevarno ni bilo par dni okoli mej avstrijske republike po umoru Dollfussa in pred kratkim na ogrsko-jugoslovanski. Zaenkrat so diplomati stvar poravnali, kako bo v naprej pa nam pokaže leto 1935. Sicer imamo od vstopa Sovjetov v Zvezo narodov mogočni utež, ki nagiba k miroljubnosti, četudi kakšnemu ni to všeč, toda je že močan faktor, kateri je povzročil, da se je marsikatera goraka glava ohladila.

—č.

DRUŠTVENA KNJIŽNICA

- 361. De profundis (sp. Alojz Gradnik)
- 362. Naši paglavci (spisal Ivan F.)
- 363. Henrik Smrekar črnovoj. (spisal N. N.)
- 364. Danica, hrvatski koledar (spisal N. N.)
- 366. Moč preteklosti (spisal Ivan V.)
- 365. Kokošji rod (spisal Josip Ribičič)
- 367. Sto ugank (spisal Oton Zupančič)
- 368. Zemljep zgod. slike za sr. šole (Fr. Fink)
- 369. Sangre y arena (sp. Blasco Ibanez)
- 370. Sveti Alojzij G. (spisal Jožef D.)
- 371. Romantične duše (spisal Ivan Cankar)
- 372. Triglavska bajka (spisal P. Golica)
- 374. Čigava si (spisal Slavko Slavec)
- 373. Istra kliče (spisal Jakob Soklič)
- 375. Da se poznamo (spis... Milavec)
- 376. Kresnice (spisal Vilko Mazi)
- 374. Proti Avstriji (sp. Ljudevit Pivko)
- 378. Tri povesti (spisal Otin Zupančič)
- 379. Pod domačim krovom (spis. Ciril Dr.)
- 380. Kmečko branje (spisal Just Ušaj)

Mladinski oddenek

Manica:

LISICA IN OSEL

Lisica in osel sta se prepirala, kdo izmed njiju je pametnejši. Lisica je bila tako polna samohvale, da je ubogi sivec le težko prišel do besede. Slednjič je rekla:

"Kaj boš ti, revše, ki že v ljudskih pregovorih in izrekih veljaš za bedaka! Ampak jaz! Že davno me imajo ljudje za najbolj pametno žival!"

"Ni vedno resnično to, kar trdijo ljudje", je počasi odvrnil osel.

"Ne bom se dalje prepirala s teboj", je rekla preziljivo lisica, "ampak naj govore dejanja! Pojdiva nocoj na lov k prvemu kmetu tu doli pod hribom. In kdor izmed naju bo spretnejše in srečnejše opravil svoj nevarni posel, temu gre priznanje, da je pametnejši! Ali si za to?"

"Velja", se je vdal osel.

Res se še tisti večer vtihotapita na kmetovo dvorišče. Lisica se prav po mačje bliža kokošnjaku, osla pa premotijo odprte visli. Ne meneč se za nevarnost, pristopi in hiti zobat sladko mrvico.

Nesrečno naključje pa je hotelo, da se je prav tedaj vrnil domov kmet in njegov hlapec. Takoj ko sta zavila na domače dvorišče sta zapazila siveca, ki se je, nič hudega sluteč, mastil s tečno mrvico.

Gospodar priskoči in s svojo težko, z železom okovano gorjačo priloži štirinožnemu tatiču eno gorke čez pleča.

Osel se, kakor je dolg in širok, zvrne po tleh in se dela mrtvega.

Kmet se silno prestraši in reče hlapcu:

"Joj, ubil sem ga. Če zve to njegov gospodar, me bo tiral pred sodišče. Spraviva urno mrhovino proč!"

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Nadebudna učenka

Stric: "Ali paziš v šoli Nežica?"

Nežica: "Pazim, striček."

Stric: "Na kaj pa najbolj paziš?"

Nežica: "Nato, kdaj zapoje zvonec ob koncu ure..."

In zgrabita osla za noge, povlečeta ga z dvorišča ter ga pustita za plotom.

Osel se pa, videč da ni več nevarnosti, skobaca kvišku, steče v gozd in tam na dogovorjenem mestu čaka na lisico.

Ko se kmet in hlapec spet vrmeta domov, začujeta glasno in plašno kokodakanje, ki prihaja od kokošnjaka. Ker tatinski pohod predzne lisice tisti večer ni bil prvi, možaka takoj uganeta, kaj to pomeni.

Oborožena s poleni in gorjačami navalita na kokošnjak in res najdeta zvitorepko pri njenem morilnem delu. Polna svete jeze jo začneta strahovito pretepati in udrihata po njenem grešnem telesu toliko časa, da ji odbijeta košati rep. Misleč, da je mrtva, jo nato vržeta na gnojišče.

Šele proti jutru se lisica zbudi iz globoke omedlevice. S težavo se dvigne in prav po polževo začne lezti proti gozdu. Vsak korak ji prizadeva silne bolečine, kajti raztepena je do skrajnosti. Pončno se pa le privleče do osla.

Sivec se ji pa glasno zaroga:

"Ha, ha! Ti najpametnejša žival, kakšna pa si danes? In kje si pustila rep? Glej mene! Res sem dobil eno čez pleča, toda vredna je bila one sladke mrvice, katere sem se najedel do sitega. Prav zadovoljen sem. In ti? Kako je bilo? Pripoveduj!"

Lisica pa ne zine nobene. Zvali se v listje in z bridkost v sreč na tihem prizna, da jo je osel potlačil v — koš.

Danilo Gorinček:

R A K

Rak je vsak povodnjak — žabica, le pazi!
Rak je vsak ponočnjak — v gosti temi plazi.
Žabice, strah teme naj vas bo, če mar je, da nekje, ne ulove rakove vas škarje!

Fotografija "LA MODERNA"

Edina in najbolj poznana fotografija v slovenski koloniji.

NOVOPOROČENCI! Najboljši in najtrajnejši spomin je lepa in dobro izdelana povečana slika, ki Vam jo napravi fotografija "LA MODERNA". Posebne cene z velikim popustom z ozirom na številno slovensko klientelo.

Poštno slike od \$ 5.— dalje ducat. Obiščete nas lahko vsak dan do devetih zvečer, tudi ob sobotah. — Ne pozabiti!

Fotografija "LA MODERNA"

S. Saslavsky

Av. SAN MARTIN 2579

Bs. Aires

Telefon: 59 - 0522

Dekliška Greda

Pantelejmon Romanov:

ŠTETJE OTROK

Po štetju živine, katere del so pozneje odpeljali, da jo zakoljejo, so prišli spet v vas moške, sklicali kmete in jim oznanili, da morajo napraviti seznam vseh otrok, ki niso še šolo-obvezni.

Kmetje, ki so stali v šoli, temni in zakajeni kakor v kakšni kopalnici, so se nemo spogledali.

"Kaj? Otroke da popišite?"

"Da, vpišemo jih v seznam," so odgovorili prišleci.

"Fuj, za vraga!"

"Še na oni svet nas spravijo s svojimi novimi naredbami."

Vsi so se vznemirjeno pogledali.

"Zadnjič ste se spravili nad živino, zdaj pa hočete še otroke."

"Da, da, ljudje, zdaj nam mislijo vzeti otroke", se je oglasilo porogljivo iz množice.

Tujci, ki so imeli opravka s svojimi papirji, niso odgovorili.

"Ni sicer ravno rečeno, da nam jih bodo vzeli, toda od njih si lahko pripravljen na vse."

"Tako, zdaj se pa lahko lotimo seznama", je rekel eden izmed tujcev in vzel pri tem iz mize polo papirja ter začel z nje čitati.

Vsi so molče stali in se v gosti trumi zbrali pred njim, i akor da bi se bali, da jim ne uide kaj pojasnila.

"...ki še niso dovršili petega leta posebej in oni pod sedmim letom zopet zase. Glede ostalih seznama ne rabimo. — Ste razumeli?"

Vsi so molče obsteli.

"V ostalem pa bomo hodili po hišah in jih tam popisovali, ker sicer vrag vedi, kaj vse bi napisali, česar nihče ne bi razumel. Sestanek zaključujem."

"Oprostite mi, prosim, da vprašam, zakaj je to potrebno", je vprašal neki kramar, član vaše namene, potem pa pridejo nove odredbe," je rekel mož s papirjem, ne da bi se ozrl v kramarja, in začel potem, kakor kakšen sodnik, ki je pravkar razglasil sodbo, proti kateri ni nobenega priziva, pobirati papirje, raztresene po mizi.

"Prišli ocste spet in vzeli... Kdaj le bo temu konec"

"Tako, sedaj lahko greste, da takoj spravite v red otroke!"

Ko so prišle žene kmetov iz šole, so kot za

stavo zdirjale po cestah s tako osuplimi obrazi, da so kmetje, vozeč se mimo na svojih cizah (dvokolnicah), ustavljali svoje konje in prestrašeno bučili naokoli, parv kakor da slišijo plat zvona.

"Čisto neumna sem in ne vem, kaj naj z njim počnem," se je zaslislal ženski glas iz neke kočice.

"Da, človek nikdar ne ve, kje bodo koga ugriznili."

Ni še protoklo pet minut, ko so kmetice z navzdol zdrsnjenimi naglavnimi rutami planile v hiše in kočice, nato pa, noseč, — podobno kot pri požaru, ko rešujejo svoje imetje, — nekaj v rokah ali pod pazduho, zopet ven. Iz hiš pa je nenehoma prodiralo vpitje in vekanje majhnih otrok.

"Sedaj prihajajo!"

Ženske so pošvigale iz konopljišč, se postavljale k hišnim vratom, zadrževale sapo in pričakovale komisijo.

Ko je komisija, ki jo je spremljal kramar, prišla, razgrnila v neki hiši po mizi svoje papirje in hotela delati svoje zapiske, se je izkazalo, da je ta hiša brez otrok. Tudi v nadaljnjih hišah ni bilo niti enega otroka. Nekajkrat, toda zelo poredkoma, so našli večje otroke, stare dvanajst let.

"Kako je to, da nima tu nihče otrok?"

"Kako pa, naj jih prehranjemo? Najprej je bila vojna in potem..."

"Toda, kako se potem tamkaj dere?"

"To je pri sosedih, batjuška."

Ko so prišli v zadnjo hišo v vasi, je stala tam na pragu mlada, prestrašena kmetica, ki je venomer ponavljala:

"Za nič ni, ne more čisto nič, batjuška, sploh za nič ni. Ne more ganiti niti rok niti nog."

"Kdo ne more nič? Česa ne more? Popolnoma vseeno je, če je sedaj bolan, se bo že pozneje izliza!"

"Ta je trde glave, bratee," se je oglasil nekdo iz množice, ki je molče šel za komisijo.

Edino pri Kuznetički so našli šest otrok. Ko je komisija vstopila, jenašla na tleh sedečo starko, ki je iskala uši na najstarejšem fantu, starem sedem let.

"Njo so pa zalotili," je dejal nekdo polglasno.

Popisali so ji vseh pet. Namesto matere je povedala njih starost neka sosedka, ker Kuznetička sama ni mogla spregovoriti niti besedice.

"In kako si ti prišla ob svoje otroke?" je vprašal začuden kramar neko mlado ženo.

Divje se je zastrmela vanj, stisnila pest pod predpasnikom in sovražno odgovorila:

"Jaz jih sploh nisem imela, oni so sestrični."

"Vrag vedi, kaj naj to pomeni", je dejal kramar in skomignil z rameni.

"To se pa ni izplačalo", je rekel tuji mož in se ozrl po papirju.

ZA DARILA
NAJBOLJŠA IZBERA

Joyería FEDER

ustanovljena leta 1907

AV. SAN MARTIN 2591

U. T. 59, Paternal 0442

Zraven Banco Popular Argentino

Dragocenosti

Ure

Briljanti

Fantazije

Srebrnine

Direkten uvoz

Lastna hiša

Fabrikacija

Najboljša

Perfektno

Popravljanje

NOVOPOROČENCI:

Hočemo sodelovati pri sreči.

Ni večjega veselja na svetu, kot biti povzročitelj nekoliko sreče v hiši drugega.

POROČNI PRSTANI
18 KARATNO ZLATO
OD \$ 12 DALJE

OBIŠČITE NAS

S PREDSTAVO TEGA OGLASA

NAPRAVIMO 10% POPUSTA

ENO DARILO BO VAŠE

VREDNOST \$ 500.00 ZASTONJ, ZAHTEVAJTE JIH

Slovenska gostilna in trgovina jestvin

Shajališče naših rojakov
VELIKI IN PRIJETNI PROSTORI
z igriščem za kroglice in keglje

Vsako nedeljo ples

Dobra postrežba
ZMERNE CENE
TRELLES 1167

(Pol kvadre od Gaona 2400)

Buenos Aires U. T. 59 - 2382

VSI ROJAKI SO DOBRODOŠLI

Ko je vstopila komisija y kramarjevo hišo, da popije čaj, se je delo po poljih z visoko konopljo znova začelo. Mnoge so vlekile zibelke nazaj v hiše, druge so kakor obsedene tekale po konoplji, tretje pa vpile za njimi:

"Kaj ceptate po tujih njivah?"

"Zgubila sem, ali si moreš misliti, svojega malega. Oh nebeški oče, saj sem ga vendar položila tukaj ob poti."

"Morale bi jih položiti vse na en kup, ker smo jih pa poskrivale na različnih krajih, jih sedaj sploh ne moremo več najti. In kako so konopljo razteptali, ti potepinci!"

"Tu je še en otrok", je vpil nekdo iz drugega kraja.

Neka kmetica je planila tja, toda se, vijoče roke v obupu, takoj spet vrnila.

"Ta ni moj... Moj ima rdečo kapico."

"Ta nadloga se je vsa razkobacala po konoplji."

"Kam te je le šment nesel? Posadila sem te semle, ti dala cucelj v usta, in bi vendar lahko tukaj mirno sedel, ti sitnež."

"Le počakaj, dobiš jih s krepelcem, ne bodo ti odšle", je govorila zopet druga kmetica. Držala je za roko triletnega dečka, ki je upiraje se in držeč roko pred očmi, šel za njo in kremžil usta, pripravljen, da vsak trenutek zajoče.

Le one, ki so imele dojenčke, so nesle mirno

svoje svežnje in pri tem čemerno opazovale sem in tja begajoče sosede.

"To ni več življenje, prisilno delo je. Zdaj spravljam živino na varno, zdaj skrivaj otroke, do česa drugega pa sploh že več ne prideš", je dejala neka mlada mati, držeč svojega malega v naročju.

"Mar se pri tem ti kaj utrušiš: vzameš zibel pod pazduho pa greš, ali poglej mene: dva imam v naročju, dva se mi obesita za krilo in še sem enega izgubila!"

"Da, toda dobro smo le napravile. Takrat nas je zašilo, ko so šteli živino. Komaj pet minut je trajalo!"

Vse to bilo zadovoljne. Le Kuznetička je sedela v travi poleg vodarjeve hiše in vpila, da bi se je nebo usmililo: popisali so ji vse otroke, prehiteli so jo. Ostali pa so stali okoli nje in jo opazovali.

"Njej je pa slaba predla", je dejal nekdo.

"Drugič se bo že pazila, Čelo kopico jih je spravila na svet, pa misli, da mora tako biti... Ne, bratec, zdaj so drugi časi."

"Toda, če smo odkriti, je bilo z otroci le dosti lažje kot z živino. Živino. Če se otroci nekoliko razlezejo, ni niti tako velika nesreča. Če pa vlečeš za povodec leto starega bika in ti koga pohode, da mu stopijo oči iz črepinje...!"

"Da, z otroki je bilo pa res veliko lažje..."

"Takrat so pa odvedli s seboj cel trop živine."

"In tudi tako nanaglo so prišli, da nisi imel časa premisliti."

Na vsaki cesti se je pokazal kramar.

"Vsi, ki so prijavi svoje otroke, naj pridejo v soboto v mesto."

Kakor proti svoji volji so pogledali vsi Kuznetičko.

"In kaj bo tam?"

"Dobili bodo podporo za otroke. Obleke, čevlje..."

Trenutek so vsi stali. Naposled pa je nekdo jézno pljunil in rekel:

"Vražje je to življenje, nikdar človek ne ve, kaj naj stori."

Toda še vedno so stali okoli Kuznetičke in jo blagrovati: bila je edina, ki se ni zmotila.

(MJN)

Ljubezniv mož

"Zakaj pa delaš vedno tako kisel obraz, kadar si zavezuješ kravato?" vpraša žena moža.

"Zato, ker se vedno spomnim, kako sem si tudi tebe nekoč navezal na vrat..."

Strto srce

Zora: "Branko mi je dejal, da mi daruje celo svoje srce."

Mila: "No, saj ne bo dosti vredno; meni je namreč zadrževal, da sem mu ga že strla."

**

Ženska, ki stoji rada ob oknu, je kakor grozd ob javni cesti.

**

Tisti mladi človek je pameten, ki vedno misli na to, da bi si vzel ženo — a ne vzame nobene.

ZUBOZDRAVNICA

Dra. Samoilović de Falicov

in FELIKS FALICOV

Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure

DONATO ALVAREZ 2181

U. T. 59 - 1723

Trelles 2538

Diplomirana babica

ANA CHARPOVA

v Pragi in Buenos Airesu

Ima odlogetno prakso v porodnišnici v Pragi in v bolnici Rawson v Bs. Airesu. Sprejemajo se penzionistke, posebno s kampa.

Calle CABRERA 4311

U. T. Palermo, 2383

Dr. SAUL WAISBEIN

zdravnik boln. Alvear
Otroške in notranje
bolezni.

Pregled od 3—6.

Dra. BERTA WAINER de WAISBEIN

Pregled od 3—8.

ZUBOZDRAVNICA

AVDA. SAN MARTIN 2261

U. T. 59, Paternal 1632

Restavrant "OSORIO"

Edino slovensko zbirališče

Vsako nedeljo ples.

Lepi prostori, pripravno za svadbe
CENE ZMERNE — Preočišče po 70 cent.

Se priporoča lastnik

EMILIO ŽIVEC

OSORIO 5085

PATERNAL

Dr MILOSLAVICH

Zdravnik za notranje bolezni.

Praktikiran na klinikah na Dunaju, Pragi in Parizu.

Zdravi bolezni kože, krvi in spolne bolezni.

Se govori slovensko, nemško in špansko.

PETNAJSTDNEVNO PLAČEVANJE
GARANTIRANO ZDRAVLJENJE

Sprejemanje strank od 11 do 12 in od 3 do 7 zvečer. — Ob nedeljah od 9 do 11 ure zjutraj.

Ulica Reconquista 629

U. T. RETIRO 1852

Quilmes Cristal
Quilmes Bock
elaboradas con las mejores materias primas: lupulo fino y pura malta argentina
botellas de Un litro
especial para familias.

PRIMORSKE VESTI

DVANAJST LJUDI OBSOJENIH OD POSEBNEGA SODIŠČA

Italijanski časopisi poročajo o obsodbi naslednjih naših rojakov:

Frausin Juraj, Budičič Josip, Križman Bernard, Karis Marija, Makari Anton, Nadovič Matej, Opara Franjo, Porega Ivan, Postonja Albin, Privileggio Juraj, Raubar Anton in Sassa Julija. Obtoženi so protidržavne propagande.

Karis je obsojen na 16 let ječe, Budičina na 7, Frausina na 5, Križman, Makara, Porega, Postonja in Privileggio na 4 leta, Opara na 3 in Nadovič Raba in Sassa na 2 leti.

To posnemamo po italijanskih listih, če bomo dobili kaj bolj natančnega in podrobnega bomo že poročali.

Vodice. — O vra, tajna policija je šla proč iz naše vasi.

Trst. — Bivši upravnik goriške nadškofije mons. Giovanni Sirotti je bil odlikovan za svoje velike zasluge od Mussolinija in kralja. "Il Piccolo della Sera" piše ob tej priliki o Sirottiju in ga nazivlja "istrano de forte tempera. sacerdote itali no esemplare", ki je odlikovan za svojo vero in patrijotsko aktivnost.

Sedaj je Sirotti na razpoloženju Vatikana, da mu bo dal kako boljše mesto, ki ga je tudi zaslužil, za vse gorje, ki ga je napravil v 33 mesecih svojega škofovanja.

Rihemberg. — Obsojeni so Josip Sarđoč in Josip Germek, ker sta kuhala žganje. Sarđoč je obsojen na 3 mesece zopora in 1000 lir globe, Germek pa 100 dni zopora in 1.100 lir globe.

Straža pri Cerknem. — Emil Vojska je obsojen na 400 lir globe in poravnava sodnijskih stroškov zato ker so dobili pri njem kavo, ki jo je prinesel iz Jugoslavije.

Cerkno. — Marija Sabl: roj. Simonič je obsojena na 500 lir globe ker je svojo hčer Marijo poslala v Jugoslavijo po kontrabant.

Hotedršča. — Franc Petrovič in Vincenc Petrovič ter Jakob Semerl iz Stražnice so obsojeni vsak na 8.400 lir globe. Prva dva sta obsojena zato ker sta prignala iz Jugoslavije dva konja in dva vola, zadnji pa zato ker je pri tem pomagal.

Sv. Lucija. — Tu smo dobili novega tajnika Giacomeli-ja Pietro.

Pazin. — Naši avangardisti so imeli vojaške vaje, bili so "črni" in "plavi". Mladeniči, pravzaprav otroci, so bili vsi oboroženi in so streljali s slepimi naboji.

Lož. — Z utrdkami okrog Snežnika se nadaljuje. Dnevno se sliši 30—40 min.

MESEC DNI TERORJA V OBMEJNIIH VASEH

Slovenska knjiga povod za nasilja — Aretacije in pretepanja zaradi slovenskih knjig — Pred procesom specialnega tribunala

Postojna, 24. novembra 1934. — Že v prvih početkih se je pokazal fašizem kot velik sovražnik knjige, ne le naše, ampak tudi itali-

janske, če mu je bila količkaj na poti. Očistil je biblioteke, da ne bi ljudje, zlasti mladina, zvedela kaj takega; kar bi jo znalo zavesti s fašistične poti. Vse, kar je novega je podvrgel strogi cenzuri in celo daje s posebnimi dekreti naravnost smeri, kako se sme in kako se ne sme pisati. Vklenil je vse kulturno življenje in vso svobodo v okvir fašistične omejenosti, misleč, da bo s tem uklonil človeškega duha. Toda on si zna tudi preko tega poiskati prave poti ki pa gotovo ni ona po kateri hodi fašizem.

Če se je vrgel fašizem na italijansko kulturo, na italijansko knjigo in svobodo, koliko bolj mu je bilo na tem, da uniči popolnoma tujo — zlasti našo, slovensko in hrvaško. V začetku je uničil vse kar je bilo največjega in šel postopoma nizdol, tako da je danes pričel že trgati knjigo iz rok posameznika. Trgati mu je pričel in krasti ovc knjigo, ki so jo skozi stoletja prebirali naši očetje in učili iz nje otroke v svojem jeziku zgodbe iz sv. pisma, knjige, ki mu jih je pošiljala Mohorjeva družba in knjige ki si jih je sam s trudom preskrbel. Fašizem si je vtepel v glavo, da mora vladati nad neumnimi če se hoče obdržati, zaveda se, da se bo obdržal le če bo imel slepo pokorne avtomate — robote. To pot je ubral z vso silo in danes, ko le že moral biti na koncu, vidi da je vse to še premalo. Ne le knjigo, ampak tudi človeka mora uničiti, je postalo njegovo izpopolnjeno geslo.

Naši ljudje so pričeli iskati iz tega rešitve. Ostali so sami brez intelligence. Zase se niso bali; bali so se in se boje za svoje otroke, ki jim jih hočejo ukrasti. Pričela se je borba, težka notranja borba, v kateri ima na zunaj uspehe — sila.

V naslednjem hočemo podati sliko dogodkov, ki so se razvijali v Črnem vrhu in okoliških vaseh, ravno zaradi slovenske knjige. Ni to osamljen primer, toda z ozirom na število aretacij in tala nasilja, se nam zdi potrebno, da ga obširneje opišemo in pokažemo vsem pravi in resnični položaj posameznikov v zemlji, káer vlada fašizem, isti fašizem, ki postaja danes čim dalje bolj ideal onih, ki vladajo in hočejo vladati. Našteti hočemo dogodke, kot so se kronološko razvijali:

13. septembra zvečer je bil Rojce Franc, star 29 let, doma iz Lomov, zaposlen v črnovški

mlekarni in tam stanojuč, poklican k poštarju De Cilliu Ugoju, ki je tudi politični tajnik v Črnem vrhu. De Cillio Ugo je zahteval od Rojca, da mu prinese vse slovenske knjige, kar jih ima doma, na pošto. Ko je politični tajnik in poštar še dlje, a brezuspešno, skušal vplivati in pritiskati na Rojca, ga je pustil domov. Drujtro je prišel brigadir k Rejeu v mlekarno in ga povabil na kratko, par minuten razgovor v kasarno, od koder se pa Reje ni vrnil. Istega dne ob 11 uri in pol zvečer je prišel domov v spremstvu karabinerjev in brigadirja. Zahtevali so od njega, da jim izroči knjige. Rejea je nato brigadir peljal na "štalo", kjer je brigadir sam privlekel izpod oboka dve knjigi. Kateri sta ti dve knjigi ni znano, vsekakor pa sta bili tiskani v Jugoslaviji in to jim je zado-stovalo. Istočasno so naredili natančno hišno preiskavo in so pri Rejeu pobrali vse slovenske knjige in sploh vse kar so dobili v stanovanju tiskane (molitvenike, časopise, stare "Edinosti", "Stražo", "Naš čolnič" itd.). Reje je bil večasih tudi knjigovez in je zato umljivo, da so marsikaj našli pri njem, kar ni bilo njegovega. Pobrali pa so vse, kar je bilo tiskane-ga in slovenskega pri hiši. Odnegli so tudi oni dve knjigi in odšli z Rejem nazaj v kasarno. Reje je zjutraj, nič hudega sluteč, odšel v kasarno golorok v srajci.

Zvečer, ko je prišel v spremstvu karabiner-jev, da je prisostvoval hišni preiskavi, je bil tak, da ga ni bilo spoznati.

Kljub mrazim dnevom je bil ves moker od pota, da se je srajca držala života, izmučen pa tako, da ni mogel niti govoriti. Ko ga je žena ugledala, je padla v nezavest. Po preiskavi, ki se je končala enkrat proti jutru, so odnesli vse knjige in odpeljali Rejea nazaj v kasarno.

14. septembra so aretirali Pivka Franca, krojača in posestnika doma iz Lomov, obenem pa so mu naredili natančno preiskavo, pri kateri so našli na veliko slovenskih knjig tako, da sta jih dva njegova vajenca odpeljala z vozom v Črni vrh. Oba vajenca Rudolf Pavel, star 16 let iz Zadloga in Nagode Franc, star 18 let iz Predgriž, sta bila nato pridržana do večera v karabinerski kasarni.

Nato pa so aretirali še: Rejca Antona, starega 23 let, doma iz Lomov, Rudolfa Karla, starega 25 let, posestnika iz Lomov, Tončiča Franca, starega 42 let, posestnika iz Lomov,

Ako hočete biti zdravljeni od vestnega in odgovornega zdravnika
zatecite se na

CLINICA MEDICA CANGALLO

Zdravljenje po ravnateljstvu dr. A. GODEL

Specijalisti za sigurno in hitro zdravljenje — Blenoragije - Kapavca
AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE
PO FRANCOSKIH IN NEMSKIH NAČINIH

SPOLNE (606 - 914) **Krvne in kožne bolezni**
ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNA

Zenske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specijalisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni

ZARKI X — DIATERMIA — ANALIZE

GOVORI SE SLOVENSKO

Sprejema se od 9. do 12 in od 15 do 21.

CALLE CANGALLO 1542

Šemrla Franca, starega 40 let, posestnika iz Lomov, Skvarčo Ivana, posestnika, Poženel Frančiško, stare 48 let, vdovo in to ob sedmi uri zjutraj ter vse naenkrat. Kmalu pa so vse, razen Pivka, izpustili še isti večer. Vse aretirance so tekom dneva zasliševali vsakega zase, približno po eno uro. Zanimali so se pred vsem za slovenske knjige: hoteli izsiliti od vsakega priznanje, pri tem pa so razgrajali, žugali s pretepanjem in sploh zelo nesramno postopali.

Brigadir, ki je vodil te aretacije in zasliševanja je šele tri mesece v Črnem vrhu, je zverinski in znu slovensko. Starejše je zasliševal slovensko, mlajše pa italijansko.

15. septembra so odpeljali iz Črnega vrha Rejca in Pivka vključena skupaj s taksijem čez Sv. Lucijo v Videm.

17. septembra so aretirali ponovno Rudolfa Karla iz Lomov, obenem so mu naredili strogo preiskavo; ker niso dobili ničesar, so mu vzeli zemljevid, katerega je kupil v Gorici, istega dne so ga odpeljali v Črni vrh in nato 19. septembra v Videm.

18. septembra ponoči so pripeljali Pivka iz Vidma v Črni vrh. Naslednjega dne je prišel na svoj dom v spremstvu karabinjerjev z brigadirjem in petimi detektivi. Pripeljali so se z dvema avtomobilima.

Pivk je bil tako izmučen in uničen, da si je lahko vsakdo kdor je imel priliko le videti ga, takoj ustvaril svoje mnenje o postopanju. Pokazal je knjige, ki jih je imel skrite v gozdu, vseh je bilo okrog dvajset. Dovolili so mu, da se je v prisotnosti javnih organov proeblekel. Nato so ga odpeljali. Na aretirancevo prošnjo so odprli radijo in je tako odšel iz hiše ob godbi. Prosil je tudi, da ga za moment pustijo sredi vasi pred spomenikom padlih vojakov, kjer je malo nemo postal.

Tu mu je brigadir tudi nasvetoval, naj domačim pove za svoje dolžnike. Potem pa so ga odpeljali z avtom vključenega na rokah in nogah.

18. septembra je brigadir ponovno poklical Poženela Dominika, starega 27 let iz Črnega vrha, ki je bil pred nekaj dnevi zaprt 24 ur, ga aretirali in ga takoj poslal v Videm. Istega dne so aretirali še Tončiča Franca, starega 44 let

in Tončiča Josipa, starega 45 let iz Lomov in ju odpeljali v Videm.

21. septembra so aretirali Rudolfa Jakoba, starega 30 let, iz Črnega vrha in ga poslali takoj v Videm.

22. septembra so nadaljevali z aretacijami in aretirali: Tominca Ivana, starega 17 let iz Lomov ter Rupnika Antona, starega 40 let iz Lomov. Istega dne so jih odpeljali v Videm, ne da bi naredili hišne preiskave. Odpeljali so vsakega posebej.

26. septembra so aretirali Lampeta Ivana, starega 56 let in ga odpeljali v Videm.

27. septembra jim je sledil Rodolf Maks, star 40 let, iz Cola nad Vipavo.

28. septembra so aretirali Lampeta Franca, starega 50 let iz Zadloga.

14. oktobra so aretirali Plešnarja Ivana, starega 76 let iz Zadloga in ga odpeljali takoj v Videm.

V zadnjih dneh istega meseca so aretirali še Rejčevega brata Antona Rejca, starega 25 let, a so ga čez par dni spustili.

21. oktobra so prepeljali z železnico iz videmskih zaporov v koprsko Pivka Franca, Rejca Franca, Rudolfa Jakoba, ter Tončiča Franca.

17. novembra so izpustili iz Kopa Tončiča Franca, iz Vidma pa Rupnika Antona. Istega dne so aretirali in napravili preiskavo pri Korencu Jakobu, staremu okoli 32 let, posestniku iz Hotedršic, stanujočem v Črnem vrhu. Po strogi preiskavi so ga aretirali in odpeljali v videmske zapore.

20. novembra so izpustili iz zaporov Tončiča Jošta in Plešnarja Ivana iz Vidma.

Med tem časom sta bila aretirana toda dan aretacij nam točno ni znan, še brata Sajovic iz Vodice in Čuk Franc tudi iz Vodice, zato, ker so nosili obleke h Pivku iz Lomov, ki je bil kot je znano krojač in je kot zglede eden glavnih obdolžencev med aretiranimi v Črnem vrhu. Istočasno z njimi so aretirali tudi Črnigoja Franca, doma iz Podkrajja, zato ker je bil svoj čas zaposlen kot pomočnik pri Pivku.

Večina aretirancev je šla skozi videmske zapore ali pa je še v njih. Kaj se pravi prestajati ječo v videmskih zaporih, ve marsikdo od naših rojakov povedati. Ti zapori so znani kot najslabši in z jetniki se ravna najstrožje ter jih niti koprski zapori ne prekašajo.

Jetniki dobivajo hrano in sicer zelo slabo hrano, samo enkrat na dan. Odeje nimajo skoro nič, tako da sedaj naravnost zmrzujejo. Nekatere aretirance so odvedli v zapore kar goroke, brez jopiča naravnost od dela. Na zrak smejo samo po pol ure dnevno. Toda to ni nikak vrt ali dvorišče, kot jih sicer imajo po 12 m dolg. Po tem prostoru hodijo jetniki v ječah, ampak je nekak hodnik 3 m širok in do krogu. Vsa pisma, ki jih pišejo svojem ali svoji njim, gredo prej v Rim ali jih pa kratkoma uničijo. To dejstvo nas sili k prepričanju, da bodo vse sodili v Rimu pred posebnim sodiščem. Kdaj bo to se še ne more ničesar domnevati, navadno se zavlečejo priprave za tak proces tudi nad leto dni. Tako bi prišlo pred izredno sodišče 12 ljudi, dočim so jih aretirali vsega skupaj 26. od katerih so nekatere takoj izpustili, dva z Vidma dva z Kopa.

Navedli smo te dogodke v krohološkem redu, tako kot so se v resnici vrstili. Hoteli smo s tem pokazati življenje enega okraja. Nad mesec je živelo vse ljudstvo v omenjenih kra-

jih v strahu in še danes jim groze nova nasilja črnovrškega paše. Še vedno grozi, da jim odpeljejo enega ali drugega s hiše. Vse to morajo pretrpeti ti ljudje in to samo zato, ker so pripravljani vztrajati z vso silo v odporu proti fašizmu.

ARETACIJE IN PRETEPANJA NEDOLŽNIH FANTOV V KOŠANI

Fašisti mašejo svoje grbe, da lahko zapirajo naše fante

Postojna, 24. novembra 1934. — V sredo ponoči je nekdo, sumi se da Italijani sami, spet z blatom pomazal fašistični grb, ki je vzidan v most med Sp. in Gor. Košano. Ljudje so to že zjutraj opazili, a še tekom dopoldneva so zvedeli v karabinjerski kasarni. Takoj sta bila aretirana Papiš Jože, po domače Dominkov in Martinčič Tone, po domače Šmacov, ki sta se letos vrnila iz konfinacije. Ostali košanski fantje so se poskrili tako, da za enkrat niso mogli nadaljevati z aretacijami. Vsi fantje pa aretirani, nekateri izmed njih že večkrat preso izjavili, zlasti oni, ki so bili že nešteto krat tepeni tako in so se vrnila domov vsi okrvavljeni, da raje vse drugo pretrpijo, le aretirati in odvesti se ne pustijo več. Vse izzivanje in nasilje je tudi v Košani doseglo višek. Ljudem že preseda brigadirjevo šikaniranje in skrajni čas je že, da tudi oblasti uvidijo, da s takim postopanjem ne bodo ničesar dosegle.

Brez dvoma so fašistični grb umazali Italijani sami zato, da dobijo spet povod za preganjanje naših ljudi. V Košani ni to prvi slučaj, da so podtaknili in obdolžili za to delo naše ljudi. Fašistični oblastniki ustvarjajo s tem sami odpor proti sebi.

NOVE OBSODBE SPECIJALNEGA TRIBUNALA

Tavčar in Bizjak obsojena

Rim, 22. novembra. — Koncem preteklega leta je bilo v Postojni aretiranih 9 Slovencev, me dnjimi tudi jugoslovenski železničar Henrik Mekinda. Fašistična policija jih je osumila protitalijanske propagande. Skoraj vsi so bili odvedeni v Koper v prieskovalne zapore, kjer so ostali po več mesecev, nato pa so večinoma izmed njih izpustili, med njimi tudi jugoslovenskega železničarja Mekinda. Le dva, čerkostavec Karel Tavčar in čevljar Vlado Bizjak sta bila postavljena pred posebno sodišče za zaščito države. Včeraj dopoldne se je proti njima vršil proces. Konkretno sta bila obtožena antinacionalne propagande, ki naj bi jo bila vršila v prejšnjih letih vse do oktobra, ko sta bila aretirana. Obtoženca sta pred sodniškimi tožilec je zahteval za vsakega po dve leti ječe. Sodišče je obsodilo Tavčarja na 2, Bizjaka na poldrugo leto ječe. Na podlagi poslednje amnestije jima je bila sedaj kazen odpuščena. Prebila sta celih 13 mesecev v prieskovalnem zaporu.

Zavod sv. Cirila in Metoda sprejema dečke v popolno varstvo.

Obrnite se pismeno ali osebno na:

ASILO LIPA, VILLA MADERO C.G.B.A. (Bs. Aires)

DR. S. SCHAVELZON

Vodja klinike v bolnišnici Muñiz

VENERIČNE BOLEZNI

moderno in hitro zdravljenje.

NOTRANJE BOLEZNI

srce, pljuča, želodec, obisti, reumatizem, kri itd.

GOSPE: Rezervirani prostori.

OČI - UHO - NOS - GRLO - ŽARKI X
ULTRAVIOLETA - DIATERMIA

SPECIALISTI za vsako bolezen.

NI KLINIKA

Pueyrredón 936

U. T. 47 — 8416

Sprejema od 8 do 10, 14 do 16 in 19 do 21.

Ob nedeljah od 8 do 9.

IZ ŽIGOSI AVIJE

SMRT MLADEGA ROJAKA V FRANCIJI

Merlebach, novembra. — Dne 3. novembra nas je za zmerom zapustil v cvetu mladosti, star šele 20 let, Franc Kaliopé, doma iz Kojšee pri Zagorju ob Savi. Zavratno bolezen si je nakopal pri rudniku že pred tremi leti.

Bil je dober fant in iskren tovariš. Včlanjen je bil pri Jugoslovenskem podpornem društvu sv. Barbare, ki mu je priredilo lep pogreb.

OTROKA JE ZADUSILA IN VRGLA V LJUBLJANICO

Pri Štepanji vasi je Ljubljaniča naplavila trupelce fantka. Sodna komisija je ugotovila, da je bilo dete zadušeno. Ubogo dete je zadušila mati najbrž takoj po porodu, nato pa odšla k obrežju Ljubljaniče in vrgla trupelce v vodo.

ROPARSKI NAPAD SREDI LJUBLJANE

Sredi Ljubljane je stanovala v mračni Soteskiteski 55letna samotarka Josipina Kalanova. V soboto zvečer je nekdo močno potrkal na njena vrata. Odprla je, a v tem je že dobila silen udarec po glavi, da se je onezavestila. Neznani zločinec je vdrl v njeno stanovanje in še udrihal po nesrečnici. Ko je videl napadalec, da se njegova žrtev več ne gane, je najprej v kuhinji ugasnil luč, nato pa stopil v sobo, kjer je odprl omare in pričel hitro razmetavati obleko in perilo. V eni omari je našel 2500 Din gotovine, hranilno knjižico Mestne hranilnice ljubljanske z vlogo 18.231 Din in hranilno knjižico Ljudske posojilnice z vlogo 8000 Din. Vzel je edr in obe knjižici. Menda pa s tem ni bil zadovoljen, kajti razmetaval je še naprej in na osled našel med perilom tudi nekaj zlatnine. Zločinec je potem hotel oditi po poti, po kateri je bil prišel. Pri vratih je pa ležala Kalarova, ki je precej močna ženska, in ker bi se očitno precej zamudil, če bi jo zavlekel v stran, si je izbral drugo pot. V sobi je z okna odstranil rože in jih položil na tla, nato pa skočil skozi okno na verando na dvorišni strani in pobegnil. Zločinec je bil najbrž prepričan, da je Kalanova do smrti pobil. Toda ženica je precej krepka in čeprav je dobila hude poškodbe, se je kmalu spet zavedla in se dvignila in m'ake krvi. S poslednjimi močmi je zaprla okno v sobi in zaklenila vrata, nato se je pa zavlekla v prvo nadstropje, kjer je pri Cudermanovih prosila za pomoč. Pri Cudermanovih sta bili doma samo mati in hčerka, ki se pa nista upali odpreti. Kmalu je našel nesrečno ženo na stopnicah nezavestno in vso okrvavljeno neki gledališki igralec, ki je pozval reševalno postajo na pomoč, a iz hiše so poklicali tudi

policijo. Naglo so prejeljali z reševalnim avtomobilom Kalanova v bolnišnico. Tam so ugotovili, da ima na glavi sedem ran. Že med prevozom je Lila Kalanova izredno slaba, vendar je bila pri zavesti in so o lahko izpraševali. Povedala je, da jo je napadel moški srednje postave, podolgovatega obraza, plavolas in da je nosil skoro novo sivo obleko. Poškodovanka je tako slaba, da menda sploh ne bo okrevala.

22 UR ŽIV POKOPAN

V Sirovi Kataleni v bližini Koprivnice so izkopali 24 metrov globok vodnjak. 20letni delavec Ivan Zgornik je bil pri pri teh delih zaposlen s tem, da je odstranjeval deske, ki so bile postavljene, da bi zavarovale delavce pred vdorom zemlje. Ko je bil v globini 12 metrov in je stal na deski, so pričele deske nad njim popušxati. Težka deska je padla tik nadenj, vendar se je na njegovo srečo zarila v zemljo nad njim. Takoj nato se je vsula na deske zemlja in delavca povsem zakopala. Ostal je stisnjen med dvema deskama, od katerih pa je bila zgornja toliko močna, da se pod pritiskom debele plasti prsti ni zlomila. Bil je živ zakopan v vodnjaku. Ljudje so seveda opazili nesrečo in brž obvestili o tem oblastva. Takoj so začeli orožniki in kmetje kopati zemljo.

Po neprekinjenem 22urenem delu, ki ga je ves čas vodil okrajni načelnik, so izkopali nesrečnega delavca, ki je po čudnem naključju ostal živ. Prisotni okrajni zdravnik ga je takoj obudil iz nezavesti z umetnim dihanjem. Ko je rešeneec prišel k sebi, je od veselja nad rešitvijo zajokal.

IZKUŠENA BABICA

FILOMENA BENEŠ DE BILIK, diplomirana na univerzi v Pragi in v Buenos Airesu. Zdravi vse ženske bolezni, vse ženske bolezni. Sprejema tudi noseče v popolno oskrbo na dom. Ordinira od 9 ure zjutraj do 20 ure zvečer

LIMA 1217, I. nadstr.
U. T. 23 Buen Orden 3389 — Bs. Aires

V dar dobite

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6 \$, lepo sliko v barvah
Odprto tudi ob nedeljah.

F. Quiroga 1275 DOCK SUD
Atelje MARKO RADALJ

Medicina News

Največja klinika v Buenos Airesu. Ordinira 10 zdravnikov specialistov.

12 ODDELKOV

Oddelk za vernične bolezni in sifilis. Plačevanje od \$ 10 dalje mesečno.

Blenoragija. Brezbolestno, gotovo in hitro ozdravljenje.

lišaj, itd. — Porodi, zgodnji porodi, neredno perilo.

Oddelk za ženske. Sprejema zdravnica in zdravnik specialist vsak zase. Za notranje in zunanje bolečine vseh vrst; maternica, ajčnik, čiščenje itd., izpuščaji, lišaj, itd.

Načelnica tega oddelka je zdravnica, diplomirana v Parizu in Bs. Airesu, specialistka v ŽENSKIH IN OTROSKIH BOLEZNIH, z mnogoletno prakso, KI GOVORI SLOVANSKE JEZIKE

Klinika general. Jetika, srce, želodec, obisti, čreva itd.

Oddelk za jetične. Posebni pregled po novem načinu.

Oddelk žarki X. Radioskopija, radiografija \$ 10 za vsako.

Električni oddelk. Prozorno luč. Žarki ultra violeta infra rudeča itd.

Oddelk specialistov za otroke.

Laboratorični oddelk. Razkroj krvi vseh vrst in narave.

Sanatorični oddelk. Dognanje kakoršnekoli bolezni, po nizkih cenah.

Natančni pregled od zdravnik specialista računamo \$ 3.—.

Brezplačen pregled za venerične bolezni

VGODNO PLAČEVANJE

Ordiniramo od 9—12 in od 15—21. Ob nedeljah in prazniki od 9—12.

GOVORIMO SLOVENSKO

28 SUIPACHA 28

RECUERDE **IMI** INSTITUTO MEDICO INTERNACIONAL

BLENORRAGIA SIFILIS Y DEMAS VENEREAS

EL INSTITUTO MAS ANTIGUO ATENDIDO POR MEDICOS
PLAZA CONSTITUCION
DE 10 A 12 DE 13 A 21

Sin lavajes
Sin dolor

BRASIL 923

SELITVE V MESTU IN NA DEZELO
ZA ZMERNE CENE

PREVOZNO PODJETJE

RAFAEL TURK

OSORIO 5085 esq. WARNES 2200

U. T. 59-2505 in 59-3667

Izdajajo: Slovenska prosvetna društva v Argentini.

Za pisanje odgovarja: Uredniški odbor.

Urejuje: Jan Kacin

ZANIMIVOSTI

KDAJ RASE ČLOVEK

Najnovejša raziskovanja kažejo, da rase človek v glavnem med spanjem. S tem bi se skladala stara resnica, da je potreba po spanju tem večja, čim hitreje se otrok telesno razvija. Zato je nujno potrebno, da majhnim otrokom pod nobenim pogojem ne kratimo spanja. Nova raziskovanja so tudi pokazala, da je rast v precejšnji meri odvisna od letne dobe. Najmočnejša je rast od marca do avgusta, medtem ko je povečanje teže v teh mesecih zelo skromno. Od avgusta do marca pa človek v splošnem zelo malo rase, tem bolj pa se večja njegova teža.

NOVA SIBIRSKA ŽELEZNICA

Ruska vlada je sklenila zgraditi novo sibirsko železnico, ki bo tekla skoro vzporedno s sednajo. Sedanje enotirno železnico proti Daljnemu vzhodu bodo izpremenili v dvotirno. Novo progo bodo zgradili mnogo bolj proti severu. Ta ne bo samo vojaškega značaja, ampak naj bi imela namen pospeševati naseljevanje v Sibiriji.

KEMAL PAŠA OČE TURSKEGA NARODA

V Turčiji bodo 1. januarja leta 1935. izginiti vsi dosežanji naslovi uradniškega plemstva. Osebe, ki so doslej imele naslove, kakor so aga, efendi, bej in paša, si bodo morale izbraditelja Turčije, je bil te dni v ankarski narodni ti nove primumke. Za Mustafa Kemala, preporo-

skupščini vložil predlog, naj izvoli prevzeti ime Atatürk, kar pomeni v turškem jeziku oče

PREPOVEDANO ŠMINKANJE

Ne pri nas v Evropi, marveč na Kitajskem v Nankingu je najstrožje prepovedal župan šminkati se mladenkam, ki še hodijo v šolo. Učenka, ki bi se šminkala, bodo takoj izključili iz šole, starše pa bo zadela huda denarna kazen.

SKRIVNOSTEN SVETLOBEN POJAV NA GRŠKEM

V grški vasi Orizarriju opazujejo v zadnjem času skrivnostna svetlobna znamenja, ki močno vznemirjajo ondotno prebivalstvo. Pojav, ki mu še niso prišli do dna, obstoji v tem, da se ob lepem vremenu vsak dan proti večeru zariše na nebu oriaška postava vojščaka. Priveduiejo, da ima vojščak na glavi čelado, v rokah pa drži meč. Pojav traja vsak večer po nekaj minut, potem pa izine. Kmetje, ki so dodali vojščaku še čelado in meč, priveduiejo, da so videli tudi goreče jezike. Zanje je pojav znak bližajoče se nesreče. Učeniaki z atenske univerze, ki so odotovali v Orizarri, da bi študirali pojav, so v začetku menili, da gre le za bujno domišljijo. Ko so pa prišli na mesto, so morali svoje naziranje izpremeniti. Filmski operater neke grške družbe je namreč posnel pojav na fotografsko ploščo. Predsednik Grškega društva za raziskovanje prirodnih pojavov, ki je videl posnetke, pravi, se na fotografiji jasno razloči velikanski figurji podoben sij, ki na mah vzplamti in ugasne. Ozadje pojava pa je iskati v razsežnih močvirjih pri Orizarriju. Močvirja obdajajo kraj v velikem krogu. V teh močvirjih gnijejo in raz-

padajo kosti mnogih živali in razpadanje se javlja zdej v opisanem pojavu, ki mu je ljudska domišljija dala človeško podobo. Neuko kmečko ljudstvo vidi seveda v tem čisto druge reči in je tako vznemirjeno da je morala grška vlada poslati v Orizarri vojaške oddelke, katerih naloga je zadušiti nered in nemire v kali.

LJUDSKI IZREKI

Mrtveci odpirajo živim oči.

Govori dobro o prijatelju, o sovražniku pa niti dobro niti slabo.

V desetih letih enkrat človek potrebuje svojega soseda.

Reci ženski, da je lepa, in bo v kratkem znorela.

Možu ni nikoli škodovalo, če je držal klobuk v roki.

VREDNOST DENARJA

	Nakup	Prodaja
100 dolarjev	396.—	397.20
100 ital. lir	33.90	34.70
100 dinarjev	8.70	9.45
100 čeških kron	16.—	17.40
100 frankov	26.40	27.20
1 funt šterling	19.40	19.90

GIBANJE POTNIŠKIH PARNIKOV

Iz Evrope dospejo

Decembra:
31.—Neptunia (iz Trsta 15. 12.)
Januarja:
1.—Cap. Norte (iz Hamburga 13. 12.)
3.—Massilia (iz Burdeosa 21. 12.)

Odplovejo

Januarja:
1.—Alsina (v Marsiljo 27. 1.)
3.—Madrid (v Hamburg 29. 1.)
4.—Neptunia (v Trst 24. 1.)

Veliki zavod

"RAMOS MEJIA"

ZDRAVNIKI SPECIJALISTI

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje.
SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914)
KOŽA: Kronični izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki.
ZLATO ŽILO: zdravimo brez operacije in bolečin.
SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cicarelliju.
ŽIVČNE BOLEZNI: Nevračenja, izguba spomina in šibkost.
REVMAZEM: kila, naduha, gota. Šibkost srca zdravimo po modernem nemškem načinu.
PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča.
ZELODEC: upadel, raširjeni, kisline, težka prebava, bruhanje, rane.
ČREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka.
GRLO, NOS, USESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin.
ŽENSKÉ BOLEZNI: maternica, jajčnika, neredno čiščenje.
Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje zajamčeno. — Ugodno tedensko in mesečno plačevanje.

Pregled brezplačno

GOVORI SE SLOVENSKO

Plaza Once Rivadavia 3070

Od 9—21 ob nedeljah od 3—12

POZOR

ROJAKI

Krojačnica

in trgovina

z manufakturnim blagom, ter sploh z vsemi potrebščinami

Slamniki od \$ 1.95

dalje

Cene konkurenčne

Se priporoča

SEBASTIAN

MOZETIČ

OSORIO 5025
LA PATERNAL
BUENOS AIRES

